

Som billedhugger har jeg arbejdet med mange materialer – ler, sten, jern, bronze, græs og jord - og en lang række dagligdags materialer, objekter af papir, stof, læder, glas, plastic, m.m. I disse eksperimenter har træ været det tilbagevendende materiale, og da jeg opdagede motorsaven som skulpturelt værktøj, blev jeg for alvor klar over, at træ og træer har et stort, uudnyttet, skulpturelt potentiale.

Materialet træ har nogle særlige egenskaber. Det er godt at røre ved. Varmt, blødt og holdbart – og det bliver smukkere i brug. Det har til alle tider været benyttet til dagligdags hjælpemidler: Hus, hegn og brændsel. Bord, stol og seng. Værktøj, våben, vogn og båd. Til vugge og kiste.

Træ tillægges også en evne til at afværge død og ulykke. 'Bank under bordet' hedder på engelsk: 'Knock on wood', bordet er af træ, og at banke på træ værner mod skæbnens ugunst..

Det er derfor heller ikke underligt, at det levende træ synes at besidde en særlig kraft og indtager en central plads i eventyr og myter.

Ask og Embla var de første mennesker i den nordiske mytologi og blev skabt af to træer – ask og elm. Begrebet Livets Træ findes i mange religioner, vores egen Ask Ygdrasil indbefattet.

Et folk i Stillehavet har en usædvanlig tolkning af den mytologiske sammenhæng mellem menneske og træ. Mennesker er dér oprindeligt træer, som er undsluppet træets rodfæstede fangenskab. Mennesker er træer, som er vendt på hovedet: Rødderne er håret, stammen svarer til kroppen, som deler sig og bliver til armene og benene som deler sig igen til fingre og tæer.

Træer tillagdes i gammel tid en helbredende kraft. Sygdom kunne helbredes, hvis man kravlede igennem et hul i et levende træ. Gamle egetræer kunne give frugtbarhed eller en kæreste til unge piger, hvis de bandt en klud på træet. Enkelte af disse kludeege ses endnu i Danmark.

Skønt alle disse ting i vor tid afvises som overtro, har rigtig mange mennesker stadig en særlig veneration for gamle træer - og respekt for træernes historie.

Der er jævnligt folkelige protester, når sådanne træer trues af fældning. Man hører om folk, som lænker sig til træer for at forhindre at de fældes. Selv motorveje har måttet bøje af for sådanne store, gamle kæmper.

#### DET KUNSTNERISKE ARBEJDE

I mine skulpturelle værker bruger jeg ikke blot træ som råmateriale. Jeg bygger videre på både træets natur og metaforik. Træ har flere betydninger, det levende træ med rødder, grene, form og blade, voksested og historie, og det udvundne råmateriale træ, som bruges til huse, møbler og grydeskeer.

Jeg bruger træet i disse betydninger i mine skulpturer, og multiplicerer dem med andre betydninger: mytologisk, spirituelt og historisk.

Mine værker er fortsat skabt af et enkelt stykke af et træ på en sådan måde, at jeg bygger videre på træets mangfoldighed i en slags minimalistisk grundforskning. Jeg betragter mit arbejde med træ som en stadig dialog med naturen.

På denne rejse i træets og kunstens fælles landskab finder og bruger jeg af træets rige potentiale til at skabe det stærkest mulige kunstneriske udtryk.

Træ skal berøres, og mine værker er enten ubehandlede eller har fået linolie, som trænger ind i træet og ikke - som anden lak - lægger sig som en hinde mellem beskueren (berøreren) og materialet.

Det er en stadig stræben efter at skabe værker, hvor træ og skulptur danner en helhed, som rækker ud over dem begge. En enkel og uomgængelig væren, som er både overraskende og selvfølgelig. Platons ideer kan ikke bruges her. Semiotikkens kategoriseringer slår ikke længere til. Objektet er. Det afføder ideer, tanker, associationer, følelser, men det repræsenterer ikke noget. Værkerne her er ikke ideer eller billeder. Skabelsens endemål er et insisterende fysisk nærvær, som ligger både før, under og efter ordene.

Figurative værker, som ikke forestiller noget, men som er.

Tilgængelige for sansningens umiddelbarhed og mangfoldighed. Også værkerne med skrift og ord, selv de konceptuelle. Værkerne eksisterer altid først, før fortolkningerne dissekerer deres helhed, og de sproglige indkredsninger strammer til.

### VÆRKER PÅ UDS STILLINGEN ”LANDSKAB”

Jeg har gennem tiden brugt træ kunstnerisk på tre måder. I mange af mine skulpturtræer fra 90'erne indgår naturens processer som en vigtig del af det kunstneriske eksperiment.

På min indendørs udstilling ”Landskab” arbejder jeg videre med mine mange tidligere erfaringer, men denne gang både i det døde, tørrede træes relative uforgængelighed og i ”Vinterens Hjerte” med levende træer.

”Landskab III” og ”Landskab IV” er fra et mere end 150 år gammelt elmetræ, som har vokset i Rådhusparken i Århus. Træet er ældre end Århus Rådhus, der er fra 2. Verdenskrig. Før den tid var området assistenskirkegård for Århus Domkirke, så træet var kirkegårdstræ i de første 100 år af sit liv. Jeg har fået det træ som en gave fra stadsgartneren og har brugt det til flere andre vigtige, skulpturelle værker, f. eks. ”Bænk finder sted” på Statsbiblioteket i Århus.

”Landskab V” er lavet af elmetræ - et vejtræ, som har stået ved vejen fra Sønderborg til Dybbøl, og som intet savværk har villet save op af frygt for, at der sad granatsplinter i det fra kampene i 1864.

”Torso”, ”Maske” og ”Håndtag m. håndtag” er lavet af specielt udvalgte stykker af en flere hundrede år gammel, knudret, hul elm fra Hasle Kirke, Århus. En gave fra menighedsrådet, som syntes, at det var en skam, at det smukke træ skulle ende som brænde.

Udforskningen af det døde, fældede træes mangfoldighed (historie, kontekst, egenskaber, metaforik) indgår i ganske særlig grad i ”Den usynlige By”s idé. Jeg samler træ fra hele verden, skaber huse af dem og lader dem derpå sprede sig ud igen.

Det levende træ indgår - foruden i en del endnu urealiserede ideer - i enkelte tidligere værker og projekter f. eks. Krakamarken og ét af mine skulpturelle bidrag dertil, dobbeltværket ”In Between”. I ”Vinterens Hjerte” folder det sig ud i et globalt kunstværk, som realiseres ved plantning af et i princippet uendeligt antal træer. Det handler om, at et medskabende publikum planter nye eksemplarer af det måske mest fantastiske træ i verden - takstræet.

Taks er et træ med en lang og omtumlet tilværelse i Danmark, Norden, Europa. Et helligt træ i førkristen tid, derfor senere lagt for had ved kristendommens indførelse. Store, gamle helligtræer blev fældet i stor stil, og kirker bygget på de hellige steder.

Siden kraftigt udnyttet som smukt og holdbart brugstræ, voldsomt decimeret i middelalderen på grund af massefremstilling af den tids mest suveræne våben: langbuen. Derefter næsten udryddet helt på grund af sine giftige nåle, som kan slå heste og kreaturer ihjel – hvis de ellers spiser det i større mængder. Kun på kirkegårde og ved klostre fandt træet et fristed.

Ved klostrene fordi træets gift taksin i små doser er et alsidigt og godt lægemiddel. En egenskab som i dag er tæt på at udrydde den nordamerikanske taks, hvis giftige bark nu i stor stil anvendes i kræftbekæmpelsen.

Takstræet er et af de allerældste træer fundet i forsteninger. Biologisk interessant fordi man for få år siden desuden har fået bekræftet, at takstræet er blandt de længstlevende træer i verden. Det kan blive mere end 5.000 år gammelt. I England, Skotland og Wales findes flere hundrede kæmpetakstræer i aldre fra 1.000 – 5.000 år. Her er også stadig spor af, at disse træer har været betragtet og behandlet som helligtræer i årtusinder før kristendommen. Et livsvigtigt, mytisk træ, som er truet af udryddelse. Det nærmeste vi kommer ”Livets Træ”.